

Vijftig jaar lang stuurde Martin Heidegger brieven aan zijn vrouw Elfride, Tot voor kort lagen ze in een kist op zolder. Na het overlijden van Elfride publiceerde haar kleindochter Gertrud Heidegger de interessantste brieven. Daarmee bezorgde ze een unieke biografie in briefvorm.

Heideggers brieven geven niet alleen een beeld van zijn bewogen huwelijk. Ze geven ook inzicht in het ontstaan van zijn filosofische denkbeelden, zijn universitaire ambities en zijn verhouding tot het nationaal-socialisme. Al in 1916 beklagt Heidegger zich over de ‘verjoodsing’ van de Duitse cultuur en universiteiten, ook al is hij niet onverdeeld enthousiast over de opkomst van de nazi’s.

Elfride speelde een sleutelrol in zijn leven. Zij betrok hem bij de Duitse jeugdbeweging, die zich afzette tegen het stadsleven. De berghut die ze voor hem bouwde, werd een symbool van zijn denken. Sasten zochten ze naar een nieuwe vorm van religiositeit, zo blijkt uit de vroege brieven. Het begrip ‘gelatenheid’ van de latere Heidegger komen we hier al in onrijpe vorm tegen.

Uit de brieven blijkt dat Hannah Arendt slechts één van zijn vele minnaressen was. Zijn escapades hadden een bijna filosofische noodzaak, zo schreef hij aan Elfride (‘Mijn lieve zieltje!’): ‘Als mijn bestaan zonder passie is, verstomt de stem en stroomt de bron niet meer.’